

TALABALARDA MILLIY QADRIYATLARNI ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O‘QITISH METODIKASI

S.X.Pulatxodjayeva¹, Yo‘ldosheva Dinora²

²Toshkent amaliy fanlar universiteti, Toshkent, 100149, O‘zbekiston Respublikasi

²TT-25-42 guruh talabasi

¹ ORCID ID: [0009-0001-1063-9575](https://orcid.org/0009-0001-1063-9575) ¹E-mail: sevarapulatojayeva@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqolada milliy qadriyatlarni zamonaviy ta’lim jarayonida o‘qitishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga singdirish masalalari yoritilgan. Xususan, Toshkent Amaliy fanlar universitetida juma kunlari milliy liboslar kiyish an’anasi hamda Navro‘z kabi milliy bayramlarni ta’lim jarayonida milliy qadriyatlarga tayangan holda o‘qitish tajribasi misol sifatida ko‘rib chiqiladi. Ushbu yondashuv talaba-yoshlarda milliy o‘zlikni anglash, madaniy merosga hurmat va vatanparvarlik tuyg‘ularini shakllantirishga xizmat qilishi ilmiy asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari milliy qadriyatlar va zamonaviy texnologiyalar uyg‘unligi ta’lim samaradorligini oshirishini ko‘rsatadi.

Tayanch so‘zlar: milliy qadriyatlar, zamonaviy texnologiyalar, ta’lim jarayoni, juma kunlari milliy liboslar, Navro‘z bayrami, Toshkent Amaliy fanlar universiteti, milliy tarbiya, raqamli pedagogika.

1. KIRISH

Bugungi globallashuv jarayonlari, axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi va madaniyatlararo integratsiyaning kuchayishi sharoitida milliy qadriyatlarni asrash va yosh avlod ongiga singdirish masalasi ta’lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biriga aylandi. Ayniqsa, oliy ta’lim muassasalarida ta’lim olayotgan yoshlarning milliy o‘zlikni anglash darajasi, tarixiy xotirasi va madaniy merosga bo‘lgan munosabati jamiyat kelajagini belgilovchi asosiy omillardan hisoblanadi. Shu bois milliy qadriyatlarni ta’lim jarayoniga zamonaviy yondashuvlar asosida integratsiya qilish dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi. Milliy qadriyatlar xalqning ko‘p asrlik tarixiy tajribasi, urf-odatlar, an’analari, bayramlari va milliy liboslarida o‘z ifodasini topadi.[1.B.7] Ular shaxs tarbiyasida axloqiy me’yorlar, estetik qarashlar va vatanparvarlik tuyg‘ularini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Ta’lim jarayonida milliy qadriyatlarni e’tibordan chetda qoldirish yoshlarning ma’naviy bo’shlig‘iga olib kelishi mumkin. Shu nuqtai nazardan, juma kunlari milliy liboslar kiyish tashabbusi hamda Navro‘z bayramini ta’lim jarayoniga faol tatbiq etish milliy qadriyatlarni amaliy shaklda targ‘ib etishning samarali usullaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, Toshkent Amaliy fanlar universitetida ushbu tashabbuslarning zamonaviy texnologiyalar bilan uyg‘un holda amalga oshirilayotgani ta’limda milliylik va innovatsiya uyg‘unligini ta’minlamoqda. Mazkur maqolada aynan shu tajribaning pedagogik ahamiyati va natijalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

2 TADQIQOT TAHLILI

Milliy qadriyatlarni zamonaviy ta’lim jarayonida o‘qitish masalasi so‘nggi yillarda ko‘plab mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan keng o‘rganilmoqda. Ilmiy adabiyotlarda milliy qadriyatlar tushunchasi xalqning tarixiy xotirasi, urf-odatlar, an’analari, madaniy merosi va ijtimoiy hayot tarzi bilan uzviy bog‘liq hodisa sifatida talqin qilinadi. [2.B.25] Tadqiqotchilarning fikricha, milliy qadriyatlarni ta’lim orqali singdirish yosh avlodda ma’naviy barqarorlik va ijtimoiy mas’uliyatni shakllantirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqamli platformalar va interaktiv ta’lim metodlarining milliy tarbiya jarayonidagi o‘rni alohida ta’kidlanadi.

Masalan, milliy bayramlar, jumladan Navro'z bayramini multimedia taqdimotlari, videodarslar va virtual tadbirlar orqali o'qitish talabalarining mavzuga qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, ta'lim muhitida milliy liboslar kiyish kabi amaliy tashabbuslar ham tarbiyaviy ahamiyatga ega ekanligi ilmiy manbalarda qayd etilgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, milliy qadriyatlarni faqat nazariy jihatdan tushuntirish yetarli emas, balki ularni kundalik ta'lim muhitida amaliy tarzda namoyon etish muhimdir. [3.B.74] Juma kunlari milliy liboslar kiyish tashabbusi aynan shunday amaliy yondashuvlardan biri bo'lib, u yoshlarning milliy madaniyatga bo'lgan munosabatini mustahkamlaydi. Toshkent Amaliy fanlar universiteti tajribasi shuni ko'rsatadiki, bunday tashabbuslar zamonaviy ta'lim tizimida milliy va innovatsion yondashuvlarni uyg'unlashtirish imkonini beradi

3 TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot jarayonida Toshkent Amaliy fanlar universitetida amalga oshirilayotgan milliy qadriyatlarni targ'ib etishga qaratilgan ta'limiy va tarbiyaviy tadbirlar tahlil qilindi. Xususan, juma kunlari milliy liboslar kiyish an'anasi talaba-yoshlar orasida ijobiy munosabat uyg'otayotgani kuzatildi. Ushbu tashabbus talabalarining milliy madaniyatga bo'lgan qiziqishini oshirish bilan birga, o'zaro hurmat va birdamlik muhitini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Navro'z bayramining ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarga tayangan holda o'qitilishi ham muhim pedagogik natijalarni ko'rsatdi. Bayramga bag'ishlangan ochiq darslar, interaktiv mashg'ulotlar va madaniy tadbirlar orqali talabalar milliy urf-odatlar, an'analar va tarixiy meros haqida chuqurroq bilimga ega bo'lmoqda. Zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etilgan ushbu tadbirlar talabalarining faolligini oshirib, ta'lim samaradorligini ta'minlamoqda. [4.B.47]

Muhokamalar shuni ko'rsatadiki, milliy qadriyatlarni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'un holda o'qitish yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini boyitadi. Juma kunlari milliy liboslar kiyish tashabbusi va milliy bayramlarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish talabalarda milliy o'zlikni anglash, madaniy merosga hurmat va vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantiradi. [5.B.76] Natijada ta'lim jarayoni nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama kamol toptirishga xizmat qilmoqda.

4 XULOSA

Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, milliy qadriyatlarni zamonaviy texnologiyalar asosida o'qitish ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, oliy ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish yosh avlodning ma'naviy rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Juma kunlari milliy liboslar kiyish va Navro'z bayramini ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarga tayangan holda o'qitish bunga yaqqol misol bo'la oladi. Toshkent Amaliy fanlar universiteti tajribasi shuni isbotladiki, milliy qadriyatlarni targ'ib etishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish yuqori samaradorlikka ega. Bu yondashuv talabalarda milliy madaniyatga bo'lgan hurmatni kuchaytirib, ularni jamiyatda faol va mas'uliyatli shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Xulosa qilib aytganda, milliy qadriyatlar va zamonaviy ta'lim texnologiyalarining uyg'unligi barqaror va samarali ta'lim tizimini yaratishning muhim omili hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent, 2017..
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
3. Qodirov B.R. Pedagogika va ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
4. UNESCO. Education and Cultural Heritage. – Paris, 2019.
5. Smith M.K. Culture and Education in the Digital Age. – London, 2021.